

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset“ Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Kertész-utca 35. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legczélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

REGÉNY.
(6. folytatás.)

A BOHÓCZ LELKE.

Irta: RUDNYÁNSZKY GYULA.

IV.

Zugori ember lett belőlem, élére raktam a garast, hogy két drágaságomat, az asszonyt meg a gyermeket, minden széppel, jóval elhalmozhassam és a mellett évről-évre többet félre is tehessek. A szerencse kedvezett. Mig feleségem a czirkuszok ünnepelt, bálványozott táncosnéja lett, én mint dalkomikus arattam nagy sikereket. Hires párisi mulatók szerződtettek és minden este szép pénzt kerestem. Párisban lakunk, Lilien egy elsőrendű czirkusznak volt tagja, én pedig az Éden-ben énekeltem; aztán, ha szabad időm volt, egyes kávéházakban léptem föl és bolondos nótáimon egész Páris mulatott. Ömlött a pénz bőven; a feleségem fogaton járt, selyem ruhát, drága ékszereket viselt, kis lányunknak gyönyörű játékaik voltak. Én voltam a világ legboldogabb embere.

Rendkívül el voltam foglalva s leginkább az bántott, hogy sohasem lehettem jelen a feleségem sikereinél; mert én is éppen azokban az órákban énekeltem, mikor ő lovon táncolt.

Egyszer aztán a kis leányunk meghült a manőgeben, ágyba dőlt és én ott hagyva a deszkákat, remegő szívvel virrasztottam a vergődő kis beteg mellett. Arra sem volt erőm, hogy a feleségemért elmenjek, a ki ezalatt minden este rendesen föllépett; mert éppen a főszezon volt és az igazgató nem nélkülözhetette őt. Nekem is elég kellemetlenségem volt a miatt, hogy három hétre hátat fordítottam a lámpáknak; az igazgató be is pörölt és szerződészegésért birságot kellett fizetnem. De mit törődtem én ezzel; mikor gondos ápolásom, atyai szeretetem, főnvirrasztó hűségem megmentette egyetlen gyermekemet, a ki hosszas, veszedelmes válságok után végre gyógyulni kezdett s már karjaimon az ágyat is elhagyhatta. Az ablakhoz vittem és néztük a zszibongó világvárost és meséltem neki mindenféle tündérmeséket. De az édes nem elégedett meg ezzel; követelte, hogy orfeumi művészetemet mutassam be. Mindennap tehát ő neki játszottam és boldog voltam

ÁGAI ADOLF.

és hálát adtam a Mindenhatónak, mikor Veronkám sápadt, kékeres, gyöngö arcocskáját az első egészséges kaczagás pirja borította.

Ez volt az én mesterségem legédesebb diadala.

A feleségemet ezalatt rendesen a czirkusz egyik férficsillaga, a híres Holden jockey kísérte haza Pökhendi, léha ember volt, a kire mindig rossz szemmel néztem. Liliennek azt a szokását, hogy az uraságokkal kaczerkodott és kaczer viseletével sokszor halálos gyötrelmekkel kinozta vergődő szivemet, ostoba, elvakult szerelmem lágyságával elnéztem, megbocsátottam. De mikor Holden kezdett udvarolni az asszonynak, állati düh fogott el. Nem egyszer szoritottam ökölbe a két kezemet és gondoltam, hogy megfojtom ezt a gazembert, mint az egeret, mikor a feleségemre hódító fölényvel mosolygott és kényeskedve megsuhogtatta lovagostorát.

És most látnom kellett, hogy az asszonyt minden este ez a nyomorult ficzkó kísérgeti haza, míg én beteg gyermekemet ápolom. Gyűlöltem ezt a Holdent, borzasztó, kegyetlen, marczangoló, vérszomjas gyűlölettel. Gyakran, míg kicsinyem aludt és a jótékony, üdítő álmok karjaiban édesen mosolygott, én az ágya fölött, vérben forgó szemekkel, pokoli indulattal gyilkos terveket kovácsoltam. Rálesek erre a gazemberre sötét éjjel és leütöm, mint a veszett kutyát. Vagy nyilvánosan, a czirkusz porondján rohanok rá és legyűröm a földre és őrzőngő birkozásban, minőt még nem látott a világ, kitaposom a beleit, belefajtom hitvány testébe a gonosz lelkét a közönség szeme láttára.

De türtőztettem haragomat, nem akartam a feleségemmel kikezdeni, a míg szegény leánykám bágyadtan pihegett a párnák között.

Holden tehát zavartalanul kísérgette az asszonyt a kapuig. Kinéztem az ablakon, láttam, a mint a gyalogjárón tova surrant; aztán pár percz múlva a feleségem benyitott a szobába. Ki volt pirulva, némán, aggódó szemmel néztem rá; de ő elnevette magát, a nyakamba ugrott és össze-visza harapdálta az arczomat, ajkamat, füleimet vad csókjaival.

— Eredj, te kutyám, te bolondom, már megint féltékeny vagy.

Még ő terelte a beszédet Holdenre és fecsegett és elcsavarta fejemet és mialatt én, buta és vak, alázattal térdeltem eléje és rajongva szoritottam magamhoz vékony, forró testét, ő mint a kigyó, árulást hordott szívében ellenem.

Másnap e vakmerő nyájaskodás után szeles, hideg idő volt. Leánykám édesen szendergett és én izgatottan álltam az ablaknál, várva, mikor áll meg Lilien kocsija a ház előtt, mikor emeli ki őt udvariasan Holden, a jockey? Jóval elmúlt éjfél, a feleségemnek már tiz percz óta otthon kellett volna lennie; de eltelt háromszor tiz percz is a nélkül, hogy a fogat megállt volna a ház előtt.

Izgatottságom perczről-perczre nőtt; végre is nem birtam ki tovább. Elhagytam gyermekemet és mint az örült rohantam a czirkusz-

hoz. A czirkusz már sötét volt; fölvertem a portást és megkérdeztem tőle, nem látta-e, mikor hagyta el feleségem az épületet?

— Miss Lilien ma nem lépett föl! — szolt a portás közönyösen.

— Nem lépett föl?

— Nem. Egyáltalán ma még nem is volt itt.

— És Holden? — kérdeztem rémülten.

— Mister Holden ma délután elutazott.

— Elutazott? Hová?

— Spanyolországba.

— Megszöktette a feleségemet! — ordítottam iszonyu fájdalommal.

A portás vállat vont és becsapta előttem a kaput.

Ott álltam a sötét éjben, szörnyü bizonytalanságban, mely mint pokoli láng világította meg sejtelmemet. Megszökött, megszökött! Ez a gondolat süvített végig lelkem pusztaságán!

Oh, az én próféta lelkem! Meg kellett volna ölnöm azt az embert. De haboztam, késlekedtem, mint Hamlet. És nincs, nincs, nincs többé Lilien.

Sirtam, zokogtam, mint az örült, ott a fekete éjszakában. Vertem a koponyámat döngető kezekkel, törttem a kezeimet kétségbeesett tehetetlenséggel és csak hajnal felé vánszorogtam haza.

Ime ez lett az én nagy boldogságom vége.

Kifosztva, összezuzott lélekkel álltam a kis leányom ágya fölött és egy pillanatig, örült fájdalomban, azt gondoltam: legjobb lenne megölni ezt az ártatlan gyermeket és megölni magamat, hogy mindketten örökre megszabaduljunk a földi élet szennyétől, nyomoruságától.

Már feléje nyultam, hogy kiragadom az ágyból és torkára szoritom erős kezeimet, midőn a gyermek felébredt és mosolygva nézett rám.

Vizet kért és én mohón futottam az éjjeli-szekrényhez és vizet adtam neki és reszketett a kezem és a lelkem eltelt mennyei gyönyörűséggel.

Nem, nem, gyönyörű virágszál, nem téplek ki az isten kertjéből erőszakosan. Élne fogok én is, ártatlan kis árvám, és fölnevellek és anyád helyett anyád leszek és boldoggá teszek, mint tiszta, szep-lőtlen hajadont. Az lesz életem egyetlen ezélja, hogy az én becsületes lelkemet leheljem beléd forró szeretettel, gyöngédséggel, hü gondozással.

És visszatértem a deszkákra és bohóc lettem újra a mulató világnak, míg megtört lelkemre örök éjszaka borult. Ott ugráltam tovább a lámpák előtt, fintorgattam az arczomat, hajlongva, vigyorogva köszöngettem a tapsokat és senkisémet sejtette, hogy a bohóc-játék aláreza alatt vérző sziv, jajgató lélek vergődik.

Erős maradtam a szenvedésben és elértem ezélotom: leányom, az én szememfényé, gyönyörű hajadonná nőtt; tiszta, mint a napsugár és a lelke, a lelke a mennyország oltára.

— Az Isten éltesse! — szolt Szilaj Balázs, a bohóc felé emelve poharát.

Very Harry boldogan koczintott földijével.

— ❖ — *Nyár.* — ❖ —

*A forró nyári nap sugára
Perzselve sült virágra, fára.
A porbelepte lomb alatt
Lihegnek tikkadt madarak.
Madár nem szól, szellő se száll,
Vizért eped száraz fűszál.
A föld ezer virága hajt,
De mintha halál ülne rajt'.
Bár kék az ég, a mindenség remeg,
Úgy sejti: jó egy vésztes fürgeteg...*

*Halálos némaság szívembe',
A szenvedélyek elpihelve.
Nincs benne fájdalom s gyönyör,
E fojtó csend úgy bánt, gyötör.
Színes virága, a remény
Elperzselődött, érzem én.
A lélek oly bágyadt, nehéz,
Úgy fojtja láthatatlan kéz.
Sejtem, közelg pusztító forgatag
És romba dönti ifjúságomat.*

Feleki Sándor.

A KÉT TESTVÉR.

— Irta: Bodnár János. —

I.

Melyiket büvölte meg jobban? melyiket szerette jobban? ki tudná ezt, hisz ők maguk is csak azt tudták, hogy szerették nagyon, szerették végtelen, szerették mindakettén.

Mikor a mult őszzel ide költöztek Ormódról, akkor látta meg mindakettő az Isten szentegyházában, a mint ott ült a tiszteletes padjával szemben.

Először voltak akkor az Isten házában Tündérlakon, először látták meg ott, azon a szent helyen, azt a tündért.

Valóban méltóbb helyet nem is találhatni már számára e világon sehol; egész odavaló arra a helyre, az Isten legszentebb, legremekebb angyalai közé: a templomba, koronás fejedelem-asszonyinak: Tündérlakra.

Hanem hát a templomba ma már csak olyan közönséges halandók járnak, mint jó magunk; a a szentek legfeljebb a falakon vannak, ott is illő szerénységgel meghuzzák magukat egy-egy szögletbe. Meg aztán a tündérek kora is lejárt s ma már Tündérlakon is csak olyan halandó emberek laknak, akárcsak Ordögfalván.

Itt élt ezek közt az emberek között az a szent, az a tündér, az a leány. A Báthory Péter egyetlen leánya, Erzsike.

Alacsony termetéhez pompásan illett a gömbölyű hófehér arc, a hullámzó kebel, a formás derék s a picziny lábak. A hófehér arcban két gyönyörű szép nefelejtskék szempár csillogott, mint a kék ég a tó fényes, fehér tükrében; följük kékesfeketébe tündöklő két iv borult, akár csak az ég tündöklő szívárványa. Középen összeértek az ivenk, mintha egymást ölelgetnék, mintha egymást csókolgatnák; igéző szempár volt az, azokkal az összehajló szemivekkel. (A nép is az ilyet tartja igéző szemnek, hej de az is az, de nagyon!) Ezzel az igéző szempárral igézte meg

Erzsike egy pillantásával a falu két legényét a Lánczy testvérpárt; ezzel az egy pillantásával, a melyet lopva vetett rájuk.

A templomból szótlánul ment haza mind a két legény. Nem szólott a két testvér egész uton egymáshoz egy szót sem; mind a kettő el volt foglalva gondolataival. Erzsikéről gondolkozott mind a kettő.

Hát Erzsike vajjon kiről gondolkozott, melyiket foglalta szívébe a kettő közül?

Az idősebb fiu: Kálmán alacsony növésű, szép barna gyerek volt, merész vonásokkal, tűzben égő szemmel, szénfekete hajjal, kis pörge bajusszal. Sokat adott mind a háromra: a szemére is, hajára is, meg a bajuszára is tudta, hogy ezekben rejlik minden szépsége, összes büvölő ereje. A fekete szem megbüvöli a fehéreselédet, a pörge bajusz után meg valósággal bomlik. Ezt tartotta Kálmán s tudta, nagyon tudta, hogy szép fiu. Jobban tudta, mint a milyen szép volt. Büszke volt, a ki lenézte legénytársait; nem is szerette az egész faluban senki, csak az öcsese Jani.

Jani ellentéte volt a bátyjának minden tekintetben. Nem volt szép, de sugár magas termete, dióbarna szemei, melyekkel oly fenségesen tudott nézni, bizonyos előkelőséget kölcsönöztek neki. Szerény magaviseletével, nyájas lekötelező modorával pedig mindenki tetszését meghódította.

Pár hét elég volt arra, mikor Ormódról Tündérlakra költöztek, hogy Lánczy Kálmánt kihívó magaviseleteért, nagyuri göggyeért, garabonczáskodni szerető tulajdonságáért mindenki megvesse, öcsesét, Janit pedig említett tulajdonai miatt megszeresse. Mig Lánczy Kálmánt a legény czimborák gyűltek, addig öcsesét Janit, valósággal bálványozták. Daczára fiatal korának, ő lett tanácsadójuk, ő lett vezetőjük.

Sokszor megmentette bátyját a csuffá tételtől; mert meg akarták verni, csuffá akarták tenni gyakran; de hisz nem is csoda, mikor mindenkibe belekötött. Különbben is a magyar azt tartja, hogy két dudás nem fér egy csárdában; benne van már a vérében, hogy olyan helyen csak egymaga szeret lenni az ur; már az anyatejjel szivja magába, hogy onnan a többit, ha csak meg nem adja magát s nem fogadja a parancsszót, ki kell hajigálni.

Eppen szent karácsony napján történt, hogy Kálmán a korcsmában megint garabonczáskodni kezdett. Ezuttal a bíró fiába kötött bele, a ki markos legény volt s ha hozzáfog: három Lánczy Kálmánt is megeszik; csak nem volt meg a kellő bátorsága hozzá. Mindig ebben a hibában leledzett szegény. Ezzel a nem éppen rossz hangzásu czimborával kötött bele Kálmán, tudta hogy szerfölött haragszik érte, gunyosan oda szólt hát neki, amint belépett az ajtón:

— No te asszonybíró, te is itt vagy? Bizony jobb lenne, ha tollat fosztanál otthon!

Nosza fölforrt a tollfosztásra a bíró fiában a méreg, de hiába forrt, nem tudott kifutni sehogy. Csak annyi kurázsija jött, hogy az előtte álló poharat az asztal alá vágta. Mikor aztán a többiek látták, hogy szó nélkül akarja hagyni a bíró fia ezt a gunyos szót, nosza nekiestek s úgy feltüzelték, hogy az előtte álló telt palaczkot úgy vágta a Kálmán fejéhez, hogy menten darabokra tört s piros tartalmával együtt a Kálmán piros vére csurogni kezdett; de még ezzel nem érte be, hanem nagy tüzzel fölugrott és Kálmán felé szaladt, de

éppen, a mikor megfogni készült: belépett Jani, az öcsés.

— No szerencséje bátyádnak, hogy jöttél, — fordult Janihoz a bíró fia — mert most tökéletesen megettem volna véres gömböcz helyett; de nem bánom, mert bátyád!

A gömböcz szóra újra Kálmán kerekedett felül, de Jani lecsillapítván, zsebkendőjével körülkötözte homlokát s hazavezette. Pár nap múlva begyógyult a seb, eltűnt a fájdalom, vele együtt a harag s elfoglalta újra mindkettőnek helyét a gőg!

* * *

Ujév napja virradt Tündérlak fölé. Csipős északi szél vágta az emberek arczába a havat, de azért nem igen gátolta őket abban, hogy egymásnak boldog ujesztendőt kívánjanak.

Még alig harangoztak elsőt, mikor Lánczy Kálmán kihuzva magát ünnepibe, kilépett az ajtón.

a másik szobában, hol a templomba készülődött s honnan mindent hallott.)

Az öreg Báthory ránczba vonta a homlokát ezekre a szókra. Kálmán meg úgy felugrott, mint a kit a kigyó csipett meg. Öcséséhez lépett, nagyot ütött a vállára (bizonyosan nem testvéri szeretetből) s így szólt nagy büszkén hozzá:

— Elkéstél szerelmetes öcsikém, mert azt a leányt már nekem ígérte az öreg.

— Az öreg igen félig, félig meg neked ígértem Jani öcsém, most már aztán csak osztozzatok meg testvériesen, ugyanis édes vérek vagytok! — szólt most az öreg Báthory csipős gunnyal, kit sérteni kezdett a Kálmán kihívó viselkedése.

— Az a legkönnyebb kedves bátyám — vette fel újra Kálmán a szót fennen, mint a ki fölényben érzi magát, — hívja be a leányát, aztán hadd válassza ki ő kettőnk közül az egyiket, a melyikünk majd jobban tetszik neki.

— Amor pihen. —

Telt izmain megfeszült a zsinóros magyar ruha, fényes ragyósszáru csizmája alatt ropogott a hó, a mint nagy sebbel-lobbal nekiindult.

Egyenest a Báthory Péter portája felé tartott; aligha ujévet köszönteni ment oda ilyen korán.

Mikor a templomba hívó második harangszó utolsó kondult, belépett a Báthory Péter szobájába Lánczy Jani is.

Nagyot nézett, mikor a bátyját már ott találta.

De azért csak előrukkolt az: „Adjon Isten, ami nincs, ez ujesztendőben!” jó kívánatával s hozzá tette, hogy neki megadná az Isten, (már t. i. a mi nincsen) de ehhez még Báthory uramnak is hozzászólása lenne.

— Mi volna az öcsém, a mi neked nincsen, s a mit én adhatnék, s a mibe mint mondd már az Uristen is belenyugodott?

— Bizony édes jó bátyám, nekem feleségem nincsen, de megadja az Isten, ha nekem adja kigyelmed az Erzsike leányát!

(Nagyot dobbant erre a szóra az Erzsike szive

Hanem hívásra sem várt már Erzsike, csak berohant a szobába s az örömtől zokogva odavetette magát — a Jani karjai közé; ráborult arra a széles kebelre s csöndesen zokogni kezdett.

— No Kálmán fiam, hát itt a válasz! Én ugyan nem hiszem, hogy téged sirasson az a leány az öcséd karjai közt olyan boldogan! — szólt epésen az öreg.

Kálmán szólani sem tudott, úgy összeszorította torkát a nagy felindulás, a rettenetes harag. Hiszen a szerelem a barátság és szeretetnek egyaránt megölő gyilkosa lehet, pedig azt mondják: a szerelem nem képes rosszra, az mindig csak szeretni, csak boldogítani akar és tud csupán.

Jani pedig lefejtette gyöngéden azt az édes bilincset, azt a forró karpárt, mely körülövezve tartá eddig nyakát; aztán odavezetve Erzsikét bátyjához, kezébe tette a kezét s így szólt az öreg Báthory felé fordulva:

— Ha már neki ígérte kedves bátyám félig ezt a leányt, adja neki a másik felét, az én részemet

is, hadd legyen az övé egészen, hadd legyen boldog! Te meg bátyám becsüld meg ezt az angyalt, a ki hü feleséged lesz mindig. A jó Isten áldjon meg benneteket! Eljetelek boldogul!

E szavakkal elrohant, oly sebesen, oly gyorsan, hogy nem is látták merre, nem is látták többé.

A templomban meg még aznap kihirdették Báthory Erzsébetet Lánczy Kálmánnal; a farsangon azután férj s feleség lettek.

(Vége következik.)

Miért nincs nyugtom énnekem?!

— Irta: *Plachta Albert.* —

Nincs nyugtom seholse, egy kép üldöz nappal, éjjel! Oh, miért is kellett e képnek lelkembe annyira bevésődnie? Ha nappal munkához látok, hogy kötelességem teljesítem, egyszerre feltűnik előttem e rémes jelenség, s bármerre fordítom tekintetem, mindenütt jelen van, ott lebeg oly hüen, elevenen, mintha csak ott lennék azon a helyen, a hol lefolyt a tény...

Hogyha este lámpát gyújtok, s körültekintek elhagyott, pusztaszobámban, mintegy keresve egy drága lényt, ki megosztaná velem zord magányom, ime a meztelen falakon ott játszik a lámpa fényében az a rettenetes kép, a melytől én úgy félek...

Ha eloltom a világot, s a sötétben tapogatózva, ágyam felé tartok, arrafelé kell indulnom, hol szemem e képet látja lebegni, mert az oda is elkísér...

Takarómmal befödöm fejem, lezárom szempilláim, még így sem menekülhetek előle. Midőn végre a sok hánykolódástól fáradtan, s a félelemtől félig alétan, reggel felé elszendergek, álomban újból ott szerepel e kép!

Miért is kellett őt megismernem?

Miért is kellett akkor ott lennem? Kérdezem ilyenkor magamtól, s bár élő lény nincs közelemben, mégis dörgő viharként hangzik felém minden zugból a felelet:

— Hogy atyja helyét pótolta volna... boldoggá kellett tenned őt!!!

S a szél is hevesebben kapaszkodik ablakaimba, hallom helyeslő szózatát: úgy van, azért!!!

Hisz ez volt szándékom, azzá akarám tenni őt, de ő maga volt, ki megakadályozott bene.

Szánjon egynéhány perczet a türelmes olvasó nekem, ha nyugodtan meghallgatta előadásom, s ezek után is vétkesnek talál,

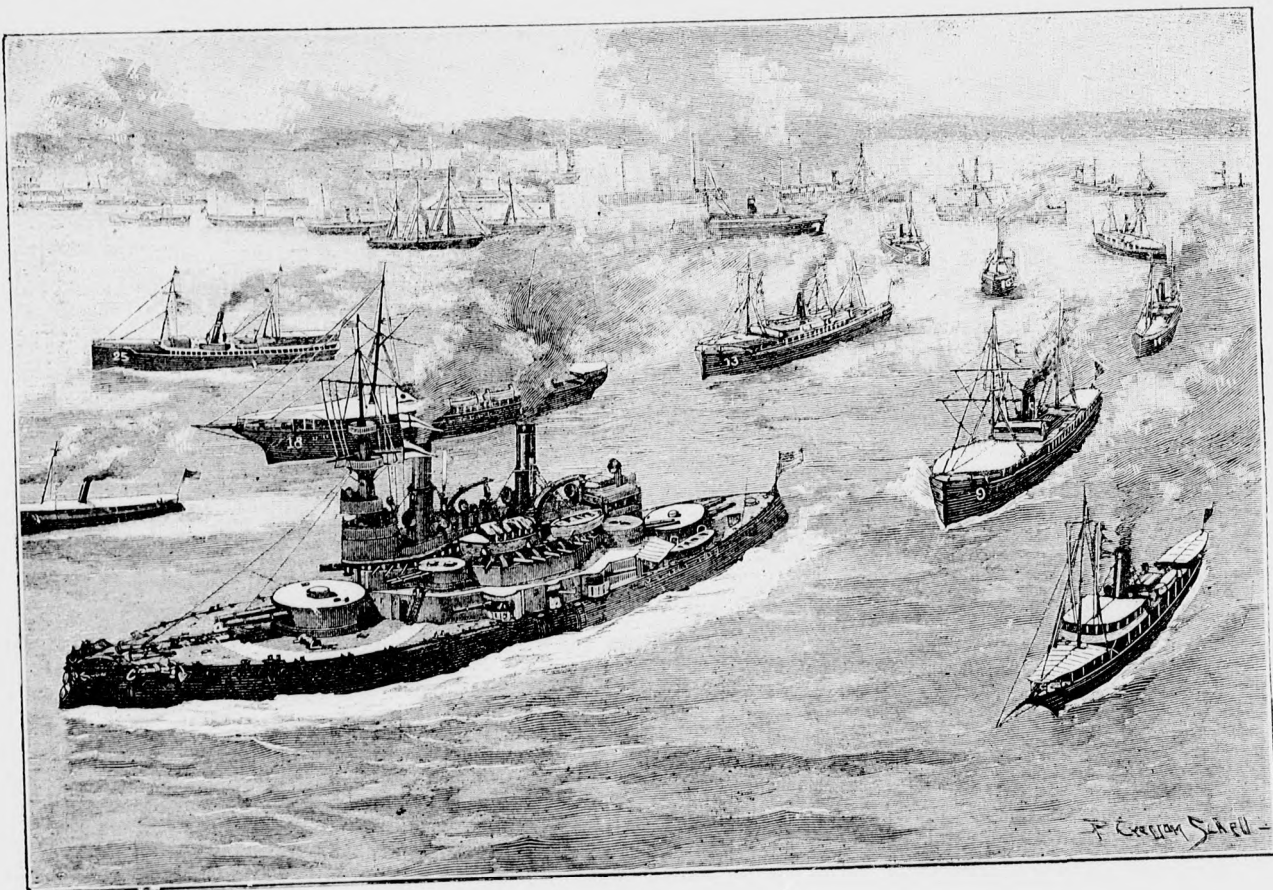
ha nincs számomra egy pártoló szava, törje ketté a pálcát fölöttem, s csatlakozzék üldözőim táborához.

* * *

Egy nyári napon a legnagyobb esőben tértem haza földemről, s még annyi időm sem volt, hogy száraz ruhát válthattam volna, máris hívtak egy haldoklóhoz, hogy lelki üdvéért imádkozzam, s így előkészítsem végső útjára. Egy jó ismerősöm, sőt annál is több, atyai barátom vala az, kihez elszólítottak.

Ott álltam ágyánál, s fuldokolva rebegtem egy fohászt fölöttem. Körülöttem állottak hozzátartozói, a beteges neje, a szép serdülő fiatal lánya, s a 14 éves tanuló fia, ki-irt sápadt arcukon visszatükröződött a megsebzett szív, az igaz őszinte fájdalom képe s azokat készült ő most elhagyni, a kiknek még oly nagyon volt szükségük egy gondos apára, szerető, hü férjre.

A mint tekintetem így végigsiklott e megtört, bánatos arcukon, egy eddig ismeretlen meghatottság vett rajtam erőt, s én, ki vigasztalni hivatva vagyok, nem valék képes ebbeli tisztségemet teljesíteni, csak zokogtam velük egyetemben. Mintha arra

— — — Hajóraj. — — —

a haldokló összerázkódott volna, fölveté mélabus szeméit, s rajtam hagyja pihenni sokáig sokáig... majd a mellettem álló lányára néz... ajkai mozognak, ámde csak érthetetlen hangok, mély sóhajók hagyják el kebelét, majd végső erejét megfeszítve, összetett kezeit nyújtá ki felém... Megértettem néma beszédjét, kérelmét, hisz már rég sejtettem, hogy lányát nekem szánta.

Teljesítsd a haldokló végső kívánságát, zengé egy benső szózat lelkemben s én ennek engedve, megfogám a remegő lányka kezét, másik kezemet mintegy esküre tartva ég felé, határozott hangon ejtettem ki e szavakat: „Legyen nyugodt, nőmmé teszem!”

Játszi mosoly ült ajkára e kijelentésem után, a fal felé fordítá a kezét, mi néztük némán, mozdulatlan, hosszú perczen át, s észre se vettük, hogy lelke immár elhagyá porhüvelyét, csak midőn az ágyhoz közelebb lépve, megfogám jéghideg, merev kezét s két megüvegesedett szem meredt reám, adhattam tudtukra néma, övéinek, hogy a drága apa, legjobb férj megszűnt élni...

Ott maradtam a gyászolóknál, nem mozdultam menaszszonyom oldalától, ki kétségbeesésében véget akart vetni életének.

Elérkezett a temetés napja. Nagy néptömeg kísérte ki a halottat végső nyughelyére . . . a koporsót lassan ejtik a sir ölébe, miközben a gyászének szól:

Kik éltükben sokat fáradtak s szenvedtek,
Azok itt alant lelnek csendes nyughelyet . . .

Egyszerre éles sikoly szeli át a levegőt, száz kéz nyulik a sirgödörbe, a hol a boldogtalan leány görcsösen tartja átölelve apja koporsóját. Csak nagy megerőltetéssel sikerült őt onnan kivonni, az ásók kettőzött szorgalommal hányták most a földet az eltűnő koporsóra s azalatt ő félláléltan feküdt karjaim közt — keblemen.

S akkor másodszor is megfogadtam magamban, hogy nőmmé teszem . . .

Ember tervez, Isten végez; e közmondás helyességéről nekem is kellett meggyőződnöm!

* * *

Alig telt el egy évnegyed azóta, hogy apját eltemették, s ő kimondhatatlan fájdalomában meg akart válni életétől, ime már elfelejté kárpótolhatatlan veszteségét, páratlan jósa szülőjét, vigan siklik keresztül a jégpályán . . . kaczagva játszik kergetősdit, az, ki oly szivetrendítően tudott zokogni . . . Ha házuk előtt elhaladsz, önkénytelen megállítod lépteidet, hogy élvezd a gyönyörű zenét, kísérve egy csalogányszerű bájos hangtól, s ha kíváncsi vagy megtudni, ki e remek hang tulajdonosa, s ki tudja oly csábosan kicsikarni a hangokat a zongorából, tekints be, ott fogod látni fekete gyászruhában a kecses S. Teophil kisasszonyt, kinek apja egy évnegyeddal előbb ugyane szobában feküdt ravatalon . . .

És ezt a teremést nekem kellett volna nőmmé tennem, elevenen eltemetni magam!

Még idejekorán bujt ki a szeg a zsákból!

Megutáltam őt, lemondtam róla, s visszalépésem közöltem vele . . .

Ujra elhalt a zene, helyét a sirás foglalá el. A koresolyapálya helyett apja sirját keresé fel, s ott panaszkodott a hantnak, hogy hűtlen lettem . . .

E napokban érkezett hozzám egy gyászjelentés, s néma lap azt kiáltá felém te vagy gyilkosa!!!

S azóta üldöz mindig egy kép, melynek keretén belül a haldokló ágyánál egy fiatal pár áll, a férfi ég felé tartja kezét mintegy esküre . . .

És most itéljen el kedves olvasó, s ha nincs kegyelem számomra, dobjon egy követ én felém . . .

Te holt atyai barátom irgalmazz nekem, ne üldözz, tán mégse én vagyok egészen a hibás!

Te pedig egek Ura, tekints le kegyesen szolgálóra, szabaddíts meg szenvedéseimtől! . . .

EGY GYÖNGE JELLEM.

(Novella.)

(6. folyt.)

Irta: *Dárday Ernesztina*;

fordította: *Bogdánovics György*.

II.

Hidegen ignorálta Leonelló udvarias, de kimért üdvözlését, kinek arcába szökött a vér, midőn ismét leült és zavartan kérdezé Maudtól, ki őt figyelmesen nézte, hogy mi által vonta magára e beható vizsgálatot.

— Mert kíváncsi vagyok rá, hogy ma is oly engedelmes lesz-e, mint a multkor volt?

— Engedelmes, — kérde emez izgatottan. — Megtagadhatom-e karomat egy hölgytől, ki erre felkér? Mit szólna ön hasonló esetben, ha — —

— Ha én öreges hölgy volnék, gondolja ön?

— Öreges! Tehát öregesnek tartja őt — kérde, kellemetlenül érintve. — De mindegy — tevé hozzá sietve, — én senkinek sem engedelmeskedem, mint önnek.

— Jól van tehát, — szolt Maud most látszólag tréfásan, de szavainak játszi hangján érezhető volt, hogy ez csak erőltetett — megparancsolom önnek, hogy sohase legyen többé cavaliere servanteja és sohasem látogassa többé a házáat.

— Megigérem önnek, szavamat birja erre signora.

De miss Maudnak ugy tetszett, hogy ez az ígéret nem oly határozott hangon volt adva, mint ő ezt elvárta volna. Vagy talán bizalmatlansága sugta ezt neki:

— Ezek idegen bagnanték, — hallatszott most a marquise durva hangja, ki kíséretével a mellékasztalnál foglalt helyet. Bagnanténak nevez a bennszülött velencei minden idegent a saison idejében és ez a kifejezés semmi sértőt nem rejt magában, de hogy hangsúlyozva volt, sértően érintette Maud füleit.

Az öreg hölgy, egy barátságos tekintetet vetve miss Maudra, felelt, mit azonban a tényérok és evőeszközök csörgése hallhatatlanná tett.

— Komolyan így vélekedik — folytatá a marchesa, szomszédnőjéhez fordulva, — én semmi különöst nem találok rajta, unalmas ábrázat.

— Igaza van a marchesának — szolt az ő társaságukban levő ur. — Ezek a klasszikus vonások, közelebbi megtekintés után, mindinkább veszítenek vonzó voltukból, ily szoborszerű szépségek nem igen bájólnak el minket, férfiakat, ellenben sokkal jobban lebilincselnek kevésbé antik metszésű arcz kifejezésük, a szem tüze által, — szoló itt megakadt és hiába fáradozott körmondatát retorikailag kikerekíteni, a hatás azonban így is biztosítva volt.

A marchesa kegyesen mosolygott.

— Viaszabák csak mulékony szeszélyt idézhetnek elő.

Maud elsápadt és egy felszólító tekintettel nézett Leonellóra. Ez megfordult és haragosan korholva tekintett a marchesára, ki azonban egy még kihívóbb tekintettel felelt és épp oly hangosan, mint azelőtt, folytatta beszédjét.

— És mégis vannak emberek, kiknek megtetszenek az ilyen holt, kifejezéstelen arcok.

Leonelló azonban nem fordította vissza felháborodva tekintetét és nem is kísérlette meg a marchesa magaviseletét miss Maud előtt mentegetni.

Jane is észrevette a marchesa kihívó és tapintatlan magaviseletét s ezáltal ingerelve feltette csipetűjét, hogy amazt viszont fixirozza.

— Hallja gróf, — szolt hangosan Leonellóhoz — minő furesa csalódásnak van ez országban kitéve egy rövidlátó ember! Például már félórája, hogy férfihangot hallok, sőt egy bajszöcskát is látok — és most, hogy előveszem szemüvegemet, bámulva látom, mennyire tévedtem s hogy egy hölgy ül előttem. Angliában sohasem történt velem ilyesmi.

Rendesen, ha Jane valaki ellen ily módon kifakadt, ami heves természeténél fogva nem éppen ritkán fordult elő, különösen, ha sértve érezte magát, miss Maud mindig kinos zavarba jött, ez egyszer azonban örült nénjének erélyes fellépésén és megelégedve mosolygott maga elé. Leonelló pedig megkönnyebbülve érezte magát, hogy egy ártatlan villám eloszlatta a vészterhes felhőket, melyek közötté és miss Maud között összetornyosultak.

— Misstress Greenfield, — veté közbe Höhler, kit szintén felvidított Jane ötlete — az ön rövidlátóságánál fogva még majd fiatal konfirmálandó leányzónak fog tartani engem, — és e tréfa annyira megtetszett neki, hogy hangos nevetésre fakadt.

A marchesa Jane szavainál pulykaveres lett és miután nem értett németül, úgy vélekedett, hogy az általános nevetés neki szól. Gyorsan felkerekedett, fogta legyezőjét és elbucszott a társaságtól.

— Ne hagyja magát zavartatni gróf, borzasztó fejfájásom van, attól félek, hogy elájulok, — s azzal kisuhogott a teremből, ügyet sem vetve az őt követő urakra.

Leonelló megkönnyebbülve lélekzett fel és éppen Janenek hozzáintézett kérdésére készült felelni, midőn egy nyulánk gondoliere lépett hozzá és valamit sugott a fülébe.

Maud látta, hogy a gróf színét változtatta és a jövevényt hevesen elutasította.

— Feleletet várok, uram!

— Eredj, nincs feleletem signorád számára, — kiáltott fel Leonelló ama személyek indulatosságával, kik silány jellemüket szenvedélyes külsőséggel igyekeznek eltakarni.

Jane e jelenet közben boszusan kelt fel az asztaltól és eltávozott a teremből, Leonellót és Höhlert könnyedén üdvözölve.

A gróf kezét nyujtá Maudnak és hevesen megszorítva emezét, halk hangon, melyben még az elmúlt perczek izgalma rezgett, szólt:

— Még ma fog tőlem levelet kapni, igérje meg, hogy elolvassa, könyörgöm ezért!

Talán még néhány percz előtt, mikor a marchesa oly kihívón viselte magát, nemet mondott volna Maud. Most azonban, hogy amaz a rövidebbet húzta és ő észrevette Leonelló aggódva könyörgő tekintetét és ajkainak remegését, nem volt képes makaeskodni. Kételyei eloszlottak, mint a hajnali köd, midőn felkel a nap, s egy alig hallható igennel kiszabadítá magát és Jane után sietett.

Szobájába érve, egy fauteuilbe veté magát és azon ürügy alatt, hogy aludni akar, bezárta az ajtót. Lázás volt és remegő kezeit forró homlokához szorítá. Remény és aggodalom, kétely és lélekemelő hit töltötték el keblét. Leonelló levelét csak késő délutánra várta és mégis felrezzent minden közeledő lépésre, szive hevesen dobogott, meg akarta mutatni a levelet Janenek, de előbb el akarta olvasni maga, titokban, egyedül szobájában. Felhozatta az ebédet szobájába — minthogy ott hűvösebb, mondá — s minden perczben türelmetlenül nézte az órát.

Hatott ütött és Leonelló még mindig nem irt! Izgatottsága perczről-perczre növekedett és midőn Giovanni bácsi egy páholy-jegyet hozott a Fenice-színház számára, rosszuléletről panaszkodott és egyedül maradt otthon, minthogy Jeanette és Harry engedelmet kaptak az opera első két felvonását megtekinthetni.

Igy egyedül ült a holdvilággal telt szobában, gondolkodott és ábrándozott. Ora-óra után mult és Maud alig hitt szemének, midőn egyszerre berohantak Jeanette és Harry.

Az óra tizenkettőt mutatott.

— Oh Mademoiselle, quel dommage, hogy nem volt ott! Az énekesek, a színház elragadók! És a közönség, minő érdekes! Mindenki kaczerkodott és intrigált. Oh, ye my connais, megtanultam a legyezőnyelvet, mióta itt vagyok, — folytatá önérzettel a francia nő, — pompásan mulattam. C. gróf, le sauveur de Mademoiselle, — szintén ott volt a színházban.

— Eleinte a földszinten ült, de aztán egy feketehaju hölgy, olyan szemekkel, mint a parázs, annyi jelt adott neki legyezőjével, sőt esókukat is küldött, szintén a legyezővel, természetesen — szólt nevetve Mademoiselle Julia, — a második felvonás után eltávoztak, s midőn Harryval hazafelé tartottam, láttam egy melléksatornában egy gondolát, melyből két sötét alak szállt ki, egy palota előtt megállani és gondolja csak Mademoiselle, a gondolierében ráismerem jó ismerősömré, Antonióra. Ha ez nem holmi regényes szerelmi pár, ez a gróf és fekete fürtű hölgye, akkor egyáltalán nem létezik ilyen.

— Oh, ye my connais, ye my connais; kiáltott egyre-másra a csacska nő, midőn az ajtón kilebegett, hogy Harryt lefektesse.

Maud nyugodt tiszta lelkülete nem volt vad, szenvedélyes indulatok talaja, mégis hevesen felugrott és az ablakhoz sietett, midőn a nevelő elhagyá a szobát. A levegőt egyszerre oly nehéznek találta, azt hitte, meg kell fuladnia. Szemei szikráztak, emésztő lázas felindulásban háborgott, emelkedett keble, forrón lüktetett a vér finoman érezett halántékában.

Maud alig birt lélekzeni. És mindennek csak az a csunya magnólia volt az óka, mely most is ott állt a kandallón, fojtó illatát kilehelve.

(Folytatása következik.)

Engem hínak...

*Engem hínak Pálfalvi Pistának,
A szép lányok a kapuban várnak:
Nekem nem kell, csak az a kis árva,
Kinek nincsen a faluban párja.*

*Nincsen párja heledhét országon,
Nincsen párja az egész világon.
Mindenestül zártam a szívembe,
Az Isten is nekem teremtette.*

Pap Endre.

GONDOLATOK.

Mosolygó arcot mutatni, ha szívünkben kinok égnek, ez még gyakran nemes tett, de ujongó örömünket könyvek mögé rejtteni — utálatos képmutatás mindig.

*

Mindent meg lehet vásárolni, csak az érzelmeket nem; a gazember gazembernek tartja czimboráját, ha milliónyi haszna volna is tőle!

*

Az erény próbaköve — az éhség!

A.

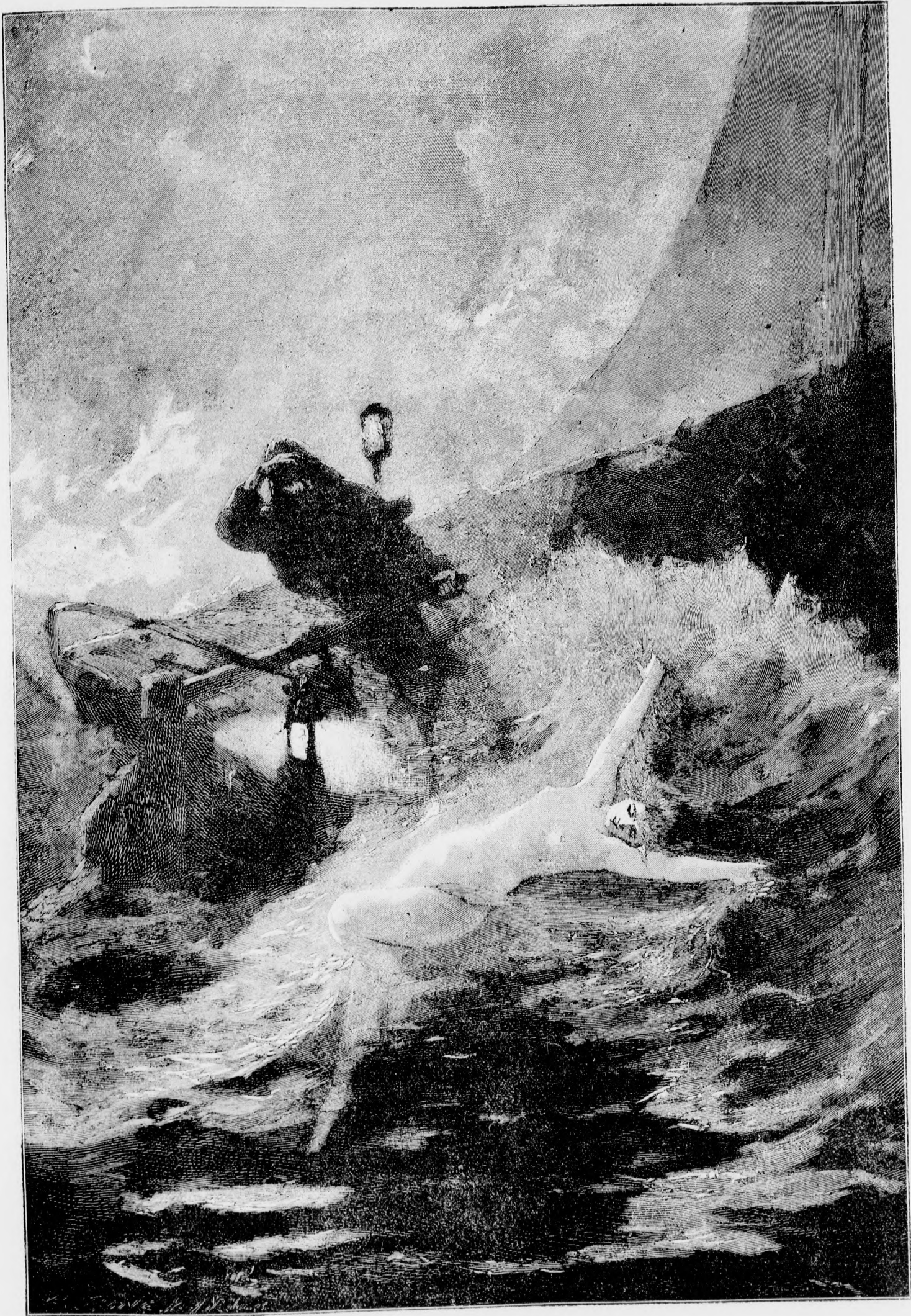
Émléksorok.

*Leányiszív — kiskert,
Virágja — szerelem,
Szomorú hely, hol
E virág nem terem.*

D.

— † — A LÁTOMÁS. — † —

❖ Serenade. ❖

(Puskin.)

Ablakodnál örködöm,
Bájos Inesilla,
Hallgató éj csöndje közt
Szendereg Szevilla.

Kard kezemben és gitár,
Tánczhoz és zenéhez,
Hő szerelmi vágy emészt,
Oh, bocsáss be, édes!

Jó gitárom visszahoz
Almaid honából,
S bátor kardom átdöfi,
Ki ölelni gátol.

Félelemre nincsen ok,
Csak bocsáss be gyorsan,
Mert különben azt hiszem:
Benned is csalódtam.

Ablakodnál örködöm,
Bájos Inesilla,
Hallgató éj csöndje közt
Szendereg Szevilla!...

Szűts Jenő.

Ha az Isten úgy akarja.

(Elbeszélés.)

(1. folyt.)

Irta: E. Nagy Sándor.

Napközben is mindig elgondolkozott volt. Ha az anyja a kamrába küldte ocsut hozni a tyukoknak, elment fáért, ha a padlásajtót küldte bezárni, felhozta a pinczéből a tejfeles fazekat.

Szüleinek kezdett feltűnni ez a viselkedése. Az anyja mondogatta sokszor, hogy talán észből készül tévedni ez a Jani...

És Janinak csakugyan baja volt.

Egy este, mikor a faluba ment, betévedt egy olyan házba, a hol kukoriczát fosztottak.

Sokan voltak itt összegyűlve, a kiknek dolgos keze alatt ropogott a kukoricza, sisegett a fosztáshéj s vig beszélgetésüktől és jókedvű nevetésüktől hangzott a levegő.

A legény ismerősei mindjárt azzal a kérdéssel fogadták, hogy kitől vették azt a szép sárga lovat, a melyen most szokott járni.

Jani elmondotta, hogy a mult héten vették a pogánytornyai vásáron, egy Körtés József nevezetű cserépházi gazdától.

— Jó gazda lehetett, ha olyan lovat árult! — jegyezte meg egy legény.

— Bizony voltak neki szép lovai! — felelt Jani. — Hát még a lánya, milyen szép volt!... azt igazán szeretném feleségnek!...

Sok leánynak dobbant meg a szive Janinak erre a szavára.

Csak az Isten tudná megmondani, hogy melyik mit érzett!... Bizonyosan mind irigyelte annak a leánynak a sorsát, a kiről Jani így szólt.

— Boreza néni ismerős Cserépházán, — szólt erre Janihoz valamelyik a legények

közül, a fosztók között egy öreg asszonykára mutatva — szólj neki, majd ő kijárja neked azt a leányt.

— Mi az, mi az? — vágott közbe Boreza néni, a ki figyelmes lett a legények beszédére.

— Azt mondja itt Csendes Jani, — felelt mindjárt az előbbi legény — hogy szeretné feleségül annak a gazdának a leányát, a kitől a lovukat vették. Cserépházáról vették valami Körtés József nevezetű embertől. Én azt mondtam, hogy Boreza néni ismerős ott.

— Hogyne volnék ismerős, mikor odaváló vagyok! Ott nevelkedtem én s onnan is hozott el a boldogult uram. Isten nyugosztalja, 30 év előtt. Még most is ott van a sógorom. Ismerek bizony én ott minden gyereket.

— Hát azt a gazdát ismeri-e? — kérdezte Jani bujtatott örömmel.

— Azt is ismerem. Nagyon jó gazda és csak az az egy leánya van. A leányával nem régen beszéltem, mikor a multkor ott voltam a sógoroméknál látogatóba. És azt oda is adnák neked öcsém szivesen. No de várj, ha nemsokára megint elmegyek, majd beszéllek velük.

— Jó, Boreza néni, csak beszéljen, majd aztán meghívom a lakodalmamra.

Váltottak még egypár tréfás szót, aztán másra fordult a beszéd.

Janit már boldoggá tette az is, hogy a leányról ennyit megtudott.

Most még többet gondolkozott felőle.

A faluba nem járt esténként mint azelőtt. Legjobban szeretett magában lenni. Sokszor, mikor már az egész háznép lepihent, ő még fenmaradt s kint álldogált magában az eresz alatt, gondolatokba merülve. Ha ilyenkor a faluban egy furulya szólalt meg, annak mélabus hangja átfutotta az egész szivét.

A hogy Boreza néniel a kukoriczafosztóban beszélgetett, azóta mindig leste, nem találkozhatna-e vele valahol. Arról a leányról szeretett volna még egyet-mást kérdezni.

Egy délben, mikor a lovakat itatta, Boreza néni intett neki a krumplis felől való kert-kerítéstől.

Örömmel intett neki vissza, hogy mindjárt megy, csak beköti a lovakat.

Mikor ez megtörtént, ott is termett mindjárt.

— Jó napot Boreza néni!

— Adjon Isten neked is fiam! Hát jó ujsággal jövök, hallgass ide.

— Talán Cserépházán volt Boreza néni?

— Igen és beszéltem Körtés Józseffel, meg a leányával. Mindent megbeszéltem. Most már csak el kellene mennünk valamelyik vasárnap. Azt mondták, hogy vasárnaphoz egy hétre lesz ott a vendégség, akkor menjünk. Nagyon-nagy sziveséggel hívtak; a leány is, hogy csak menjünk minden bizonnal.

— Igen ám Boreza néni, de nem tudom, hogy elereszt-e az édes apám! Tudja talán maga is, hogy ő a szomszédék leányát akarja velem elvételni, s ha megtudná, hogy másüvé megyek leányt nézni, akkor baj lenne.

Boreza néni nem azért öregedett meg, hogy ilyen kis dologban nem tudott volna adni tanácsot.

— Nem baj az fiam — szólt — majd kimódoljuk. Nem muszáj azt tudni az apádnak!

— Ugy teszünk Janikám, — folytatta — hogy én mintha a dologban semmit sem tudnék, felfogdom Cserépházára a kocsitokat és majd te viszel el engem.

A terv tetszett Janinak is.

Azon a bizonyos vasárnapon, hát az apja jóváhagyására, felkészítette a brieska kocsit, felöltöztött szépen, lajbijának mind a két zsebébe tett egy-egy szép horgolt szélű fehér zsebkendőt, azután befogott és elment Borecsa nénihez, Cserépházára a vendégségbe.

Meg is érkeztek a leányos házhoz.

Itt már vártak rájuk.

Mikor a kocsi berobogott az udvarba, az egész háznép kiszaladt elibök. Ugy fogadták, mint egy kis királyt; tiz segítő is akadt a kocsi és lovak körül.

Jani mindjárt a leányt kereste szemeivel, de az, a kit ő keresett, nem volt ott. Volt egy másik, a ki a ház gazdájával üdvözölte őket, de ez nem volt az.

Kezdetben rá sem nézett erre a leányra, csak később, kezdett észrejönni, hogy az a leány, a kit ő keres nincs sehol s a gazda leánya, a kihez látogatába jöttek, ez és nem más.

Csak ámult-bámult, mi történik vele.

De a házi gazda meg a leány szives látásukkal annyira körülvették, hogy nem ért rá semmiről gondolkodni.

Emiatt nem mert kérdezősködni sem arról az általa gondolt leányról, mert félt, hogy elárulja magát s akkor vége a szives látásnak.

Mig a házi gazda leányával Jani körül forgolódott, addig a gazdasszony Borecsa néni tartotta szóval. Mindenképen iparkodott szivességét kimutatni, amiért olyan szép legényt hozott a házhoz.

Es ebben mindnyájan igyekeztek neki segíteni. Az asztal legfelső helyére ültették, amit teleraktak előtte tyukkal, kalácsesal s a jó bor sem volt szükében.

Hanem kínálgatták ám Janit is! Különösen a leány volt vele elfoglalva, a mire a szülei is folytom biztatták.

A leány egy cseppet sem volt szép, de volt benne valami igazság és nyájasság, a mi kellemessé tette.

Borecsa néni büszkén legeltette szemeit a fiatal páron. Mikor pedig már megivott egy pár pohár borocskát, annyit kezdett beszélni és példalóztatni a házasságról, hogy Jani férfi létére úgy irultpirult, mint egy 15 éves kis leány. Ő nem így gondolta a dolgot. Azt hitte, hogy Borecsa néni először csak tudakozódni fog egyről-másról s őtet úgy viszi oda látogatába, mintha az véletlenül történne. De most látta, hogy ez már nagyon sokat beszélhetett, mert úgy fogadták, mintha a leányt már megkérte volna.

Az ebédnél is a leány csak vele volt elfoglalva.

Szinte részeggé tette az a szivesség, a mit életében most élvezett először. Habár bántotta, hogy nem az általa gondolt leány volt, azért emiatt a szokatlan szivessége miatt megkedvelte és elég jól kezdte magát érezni.

Az ebéd egész estig tartott.

Este cigányokat is fogadott a gazda.

A muzikaszó hallatára, hamar összesereglett ott a fiatalság, mire megindult a táncz.

Jani a szives látás megköszönéseképen, egyre a ház leányával tánczolt.

Sugtak-bugtak is a falu asszonyai, s habár csak először volt ott, már mind vőlegénynek nézték.

A táncz csak kivilágos-kivirradatkor ért véget.

A többi vendégek eltávozása után, Janiék is hazafelé készültek, de őket csak Janitól annak az ígéretnek kivevése után eresztették el, hogy eljön megint nemsokára.

Jani ezután a látogás után úgy érezte magát, mintha a világ felfordult volna vele. Az elmúlt héten azt remélte, hogy a vasárnapi látogás után a mennyei boldogság köszönt be rá, most pedig azt sem tudta. örüljön-e, vagy szomorkodjon.

Nem tudta elgondolni, micsoda leány lehetett az, a kit ő a pogánytornyai vásárkor a Körtés József szekeren látott. És most már a reménységét is elvesztette, hogy kilétét megtudja s találkozhasson vele valamikor.

Mitévő legyen? Nem tudott magának tanácsot adni. Az a szives látás előtte volt, amivel Körtésék fogadták, meg az is bántotta, hogy ha neki el kellene venni azt a leányt, úgy sohasem lenne boldog, mert neki örökké csak az az egy bizonyos lesz az eszébe, a ki álmában is mindig előtte van.

Ugy gondolta, hogy ha már olyan szivesen hívták, elmegy még egyszer, aztán akkor a további látogatásra majd kibeszéli magát s abbanhagyja a dolgot. Vissza fog huzódni szomorúságával, a mit az Isten ha ráért, türi szivesen.

Még egy látogatást az illendőség kedvéért tartott szükségesnek tenni, nehogy szivességökért megbántsa azzal, hogy többet feléjük sem néz. Ezzel nagyon megsérteni gondolta volna a leányt is, meg a családot is.

Rákövetkező vasárnap hát megint elment, de a további látogatás kibeszélésére való szándéka megsemmisült, mert a szives látástól szóhoz sem tudott jutott. Ujra meg kellett ígérnie, hogy máskor is eljön.

Most meg már azért is kötelességének tartotta elmenni, hogy ha már kétszer volt ott, hát csak nem tarthatja őket bolonddá!...

Gondolkozásában sem talált más menekvést, minthogy azt a leány utoljára is elveszi.

Azzal nyugtatta meg magát, hogy legyen, ha az Isten úgy akarja.

Es ha jól felgondolta, egész helyesnek találta a dolgot. Azt a leányt, a kit a pogánytornyai vásáron látott, úgy sem reménylette többet látni, ez pedig ha nem is nagyon szép, de elég kellemes volt; s mindenkor inkább ezt, mint a szomszédét, a kit neki az apja akart.

Ebben megnyugodott volna, ha az apja nem avatkoznék bele.

Miután az ilyen házasság dolgok, mig csak egy vén asszony van a világon, nem maradhatnak titokban, úgy Csendes Péternek is meg kellett neszelni, hogy a fia valami ilyesmiben törí a fejét.

Neki pedig a fia házasságával már régen meg voltak a tervei, ezért most elérkezettnek látta az időt, hogy ezeknek megvalósításához fogjon.

Egy napon így szólt a fiához:

— Kedves Jani fiam! Miután az Isten megengedte érned a 20 esztendőt és mivel a miatt a kis hibád miatt, hogy gyermekkorodban az egyik lábujjadat elvágta a kaszába, felmentettek a katonaság alul, most én azt szeretném, hogy megházasodj. Itt van a szomszédék Örszi leánya; derék, ügyes leány és van is szüleinek mit aprítani a tejbe! Nem csak a házukkal vagyunk szomszedságban, hanem a földjeikkel is. Több gyermekük nincs, így ez valamikor mind az övé lesz, s ha te elveszed, te lehetsz a faluba a legjobb gazda.

— Ráérek én még arra! — felelt Jani, hogy eltérítse apját ettől a beszélgetéstől.

Es Csendes Péter nem is folytatta tovább.

De vasárnap délután megint megszólította:
— Jani fiam, hozd rendbe magad, mert velem kell jönnöd! A szomszédba megyünk!

— Minek édes apám? — kérdezte Jani gyanakodó arccal.

— Amint a napokban is mondtam, — felelt komolyan Csendes Péter, — meg akarlak házasítani s evégből akarok most átmenni veled!

— Én nem megyek, kérem édes apám!

— Fiam, nem tűröm, hogy a szavam ellen szólj.

— De én ugysem tudnám szeretni azt a leányt, hát minek kívánná elrontani az én életemet is, meg azét a lányét is.

— Fiam, a szerelemből úgy sem él meg az ember! én meggondoltam a dolgot, így nem szükséges tenni egyebet, mint nekem szótfogadni.

— Mindenben szótfogadok édes apám, csak ebben az egyben nem.

— Takarodj azonnal...

Nem mozdult.

— Pusztulj kutya, mert mindjárt kiontom a a véred! — kiáltott iszonyu haraggal, székéről hirtelen felugarva s vadul forgó kimeresztett szemekkel, kezeit ökölbe szorítva rontott Jani felé.

Jani, mivel látta, hogy nagyon komoly a dolog, felkelt és kiment a szobából.

— Nem vagy tovább fiam, többet át ne lépd ezt a küszöböt! — kiabált Csendes Péter utána.

Jani, amint a pitvaron keresztül ment, esdeklőn tekintett az ott forgoló anyjára, de ez sem fogta egy szóval sem pártját.

Ez fájt neki legjobban.

Nehéz szívvél távozott apja haragja elől.

Csendes Péter egész délután bent ült a szobában, folytonosan fiának szófogadatlanágán töprenkedve. Többször panaszolta feleségének, a ki az-

zal vigasztalta, hogy majd csak megtörik a fiu.

A vasárnap délután esendesen telt lefelé. Elérkezett az etetés ideje, de Jani még nem jött haza.

Igen ritkán szokott megtörténni, hogy ő az etetéstől elmaradjon.

Ez azonban most, a közte és apja között történt szóváltás után senki-nek sem tűnt fel.

Legfeljebb is azt gondolhatta valaki, mikép durezáskodik a gyerek és azért marad ki a szokott időnél tovább.

De még a vascsorához sem jött meg.

Az anyja már

sajnáltni kezdte s kérdezgette, hogy hová mehetett? Találgatta, merre ment: a kertek felé-e, vagy az ut felé? De mindenki csak vállvonással felelt rá. Csendes Péter meg éppen haragos arccal vágott a kérdezgetésre, mintha boszantotta volna, hogy azt a szófogadatlan rossz gyereket még kérdezik.

Hanem hiába, az édesanyja, csak édesanyja! sokkal gyengédebben tud az érezni s ha valami történik gyermekével, akármilyen rossz legyen is, mégis aggódik érte.

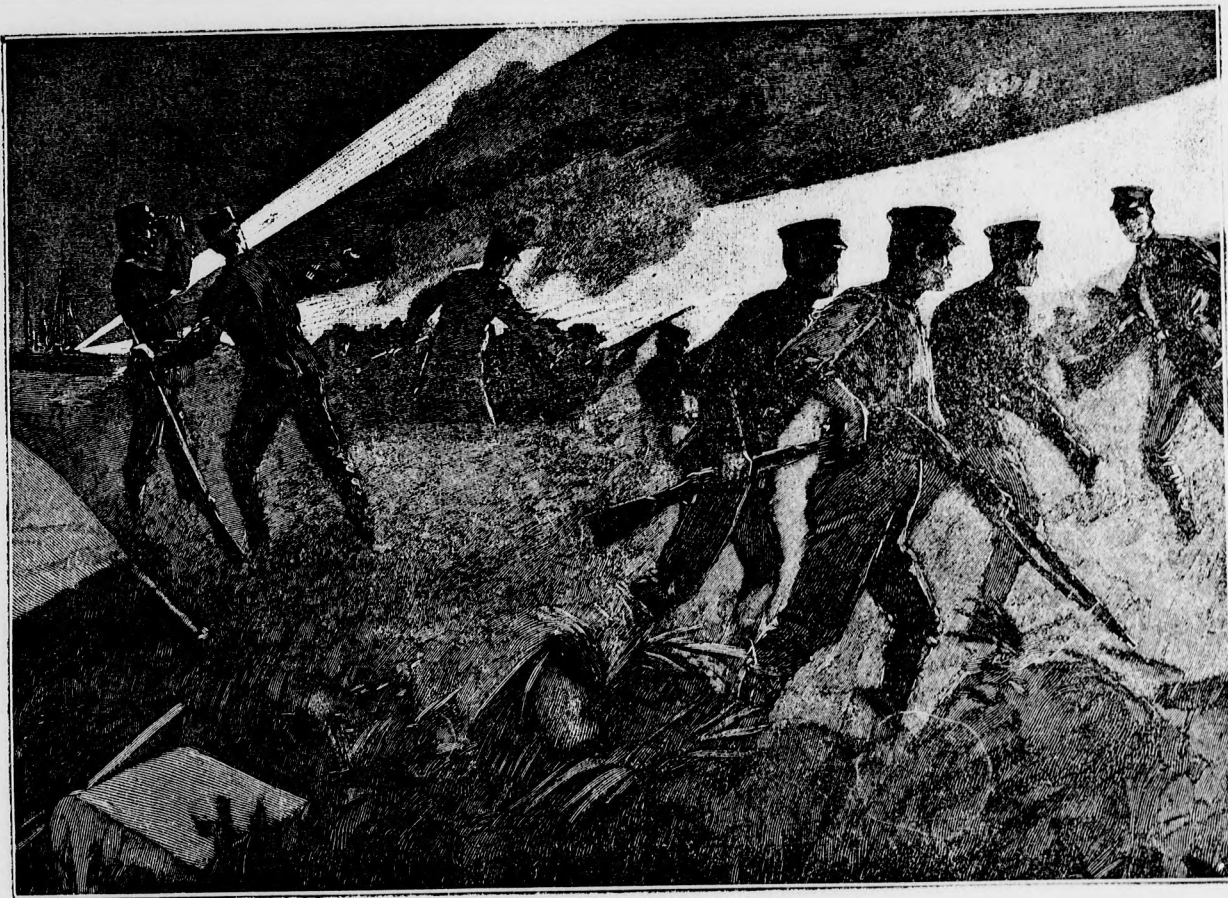
Jani a lefekés idejére sem került elő.

Csendes Péter egész nyugodtan feküdt le ágyába, de az anyja még leste-várta tovább.

De hiába, nem jött az még éjféltre sem.

Ekkor az anyjának már komoly aggodalom szállotta meg lelkét. Veszekedni kezdett az urával, hogy mért bánik a gyerekekkel olyan szigoruan.

(Folytatása következik.)

Amerikai csapatok partraszállása éjjel.

— De ha én parancsolom, ebben is szótfogadsz! — szólt Csendes Péter már egy kissé erősebb hangon.

— Ne kívánja ezt kérem tőlem édes apám!

— De kívánom!...

Jani hallgatott.

Ezalatt csend állott be, mialatt mind a ketten

— apa és fiu — komoly arccal mutattak.

— Öltözködj mindjárt! — kiáltott egy kis idő múlva Csendes Péter.

Jani csak tovább hallgatott.

— Öltözködj, ha mondom! — kiabált az apa.

— Tegyen velem akármit édes apám, de én nem öltözködök — szólt határozottan Jani.

— Te mersz nekem ellentmondani kölyök! ha veszek egy botot, úgy elverlek, hogy vőlegény korodban is megemelegeted!

— Vigye el az életemet, ha akarja, de arra ne kényszerítsen!...

Jani erre megint hallgatott.

MEGFIZETTE A NAGY KELEP.

— Irta: *Gencsy István.* —

Volt idő, mikor tartoztak nekem is hol három, hol négy krajczárral. A legjobb nyolcztáblájú labdákat ugyanis gyermekkoromban én csináltam ugyszintén, nyilvesszőket is jókat tudtam faragni és ezekért sovány esztendőben három, kövér esztendőben négy krajczár dukált. A legtöbbször azonban azzal fizettek ki játszópajtásaim, hogy „hozom“. Én utána gondoltam: „majd végítélet napján“, de azt is utána tettem, hogy sebjaj, „megfizeti a nagy harang“. Ugy hallottam az öregektől. „Megfizeti a nagy kelep“ ezt sohasem hallottam, pedig a mint az alábbi eseményből is ki fog tűnni, nemcsak a nagy harang, hanem a nagy kelep is szokott fizetni...

A dolog egyszerű, a mennyiben nagypénteken virradóra Bükfejes Mátyás uram pálinkázni is szeretett volna. E végett már nagyesütörtökön este meghozatta a pálinkát, tett bele dancurát, keserügyökeret stb. és meghagyta feleségének:

— Te asszony! Mivel-hogy a tyukokkal egyszerre fekszel és a kakasokkal egyszerre kelsz, annak okáért korán tégy tüzet a gócz alá, mézeld meg a pálinkát, minekutána a holnapi napon nagypénteket virrasztja ránk a jószágos Atyauristen, kinek is áldassék „őszentvessége“.

Kalári asszony tényleg a tyukokkal egyszerre feküdt, de — pálinkáról levén szó, — a kakasoknál is korábban föl-kelt. A mézespálinka hamar kész lett, és ki ütköznék meg a fölött, hogy Kalári asszony kóstolgatni kezdte. S arról ő nem tehet, hogy a pálinka kevés volt és az ő torka nagy és úgy elnyelte azt a kevés pálinkát, mint teszem, a Duna a Tiszát.

De az a kevés pálinka a Kalári asszony nagy, boglyos fejét is el tudta szédíteni. Az asszony elesett, eldöntötte a falhoz támasztott hosszuszárú pipát, melynek cserepe eltörött és így Bükfejes Mátyás uramnak teljességgel füstbe ment a terve: sem pálinkát nem ihatott, sem nem pipázhatott.

No hanem a zörejre felriadó Mátyásbá' sem volt rest. A még épségben maradt pipaszárat megragadta és arra való tekintettel, hogy ha eltörött a cserepe, már a szára eltörhetik, sokkal jobban megverte az asszonyt, mint a hogy eddig szokta.

— Ilyen üdvösséges napon is a földön heverünk? mi?... Vén pálinkás hordó! mi?... Kelj fel, ha meg tudtad inni azt a sok pálinkát! Én ha ily részeg vagyok, még a bikával is szembe állok, még a birót is össze merem gazemberezni: olyan bátor vagyok! mi?...

S mindenik szavát egy ütessel toldotta meg, valamint a jó tanító, ki bittal veri a tudományt a gyermek fejébe, hogy soha se feledhesse el.

Ugy, hogy végül a pipaszár szerencsésen el is törött, az asszony ellenben nem hogy csonkulást szenvedett volna, hanem inkább még föl is dagadt a homloka.

A fájdalom, de még inkább a szégyen miatt forrott is benne a méreg. De kin álljon bosszút? Az urán?... No, hiszen annak nem néz a szeme közé késő estig s akkor is az ő mondásaként, oly állapotban fog hazatérni, hogy még a bikával is szembeáll s a főbirót is le meri gazemberezni: olyan „bátor“ lesz ő addigra. Vele hiszen nem tanácsos kikezdeni! Hanem itt a fia, a drágalátos, elkényeztetett, kedves fia. Megkeserüli az a pipaszárat, tudom Istenem!

— Matyi, az arkangyalodat! Ki az ágyból, a mig ki nem doblak, mint egy kecskebékát!

A gyermek lustán törülgette ki szeméből az álmot, a mi sehogy sem ment, pláne mikor a sístergő rözse olyan bágyasztó meleget bocsátott szét a gócz alól.

— Nesze, Matyi, nesze! — s jót vágott a körmére az asszony, a mitől teljesen kiszökött az álom a Matyi szeméből és olyan

Idyll a vadaskertben.

veszett ordítást rögtönzött, a milyen egy Matyitól csak kitelhetik. — Nem halgatsz? — kérdé haragtól villogó szemekkel az asszony és azonnal megkapta kérdésére a feleletet: még hatalmasabb böngés alakjában.

— Veszett kölyke, ha nem lehet veled beszélni! Ide bujj, ide a hasábfára térdepelj! Megtanítlak én, ha még ilyen szent napon is böngsz!... Nem fogsz enni semmit, kecskebéka! A frustukot elaludtad, az ebédet elordítottad... Csitt, ha mondom!

S hozzáfogott Kalári asszony a nagypénteki laposka gyurásához, mert mindjárt kepelnek délre. Fölvagdalta a tésztát, belerakta a forró vízbe, kiszedte, kirakta a szitára és mikor megszáradt, bele egy nagy tálba, lenmagolajat öntött rá és csetten-tett a nyelvével a feletti örömeiben, hogy milyen pompásan fog ebédelni.

Az ajtót Matyira zárta és pálinkáért szaladt. Matyi pedig, minthogy nagyon éhes volt, anyja ebédjét, a nagy tál laposkát pillanatok alatt megette — mind egy falásig.

Aztán usdi! Ki az ablakon, végig az utcán. Anyja éppen akkor tántorgott hazafelé, hogy „pompásan ebédeljen“.

— Hová futsz, Matyi fiam, állj meg!

— Éppég ugy, anyám asszony!

És szaladott Matyi nagy rémülve a toronyba és kelepelt odafenn egész délután, rendkívül ártatlan ábrázatot vágva.

A mint szomoruan ballagott haza este, kerepelés után, hát kibe botlott? A saját apjába, a saját apja meg ő beléje annyira „bátor“ volt akkor már Mátyás gazda.

— Hol voltál, Matyi fiam (barátja a turós csuszának)?

— Kelepeltem, apám uram.

— Hm, inkább téged kelepelt meg valaki: olyan szomorú vagy.

— Csak fog az anyám, mer megettem a laposkáját és nem merek haza menni.

— Csak eredj, fiam, mer én is ott leszek. Mondjad, hogy eleget kelepeltél azér a laposkáér...

Hallja-e anyámasszony, imádkozott-e, mikor a kelepelt szót? Kérdé Matyi a küszöbön, a honnan veszély esetében még könnyen el lehet szaladni.

— Igen hát, te kecskebéka, te laposkás vitéz!

— No hát látja, anyámasszony, a toronyban én kelepelttem. Eleget kelepelttem én kiednek azér a laposkáért, a mit megettem.

Az asszonynak ez az okoskodás „falra hányt borsó“ volt és már emelte a seprünyelet a gyermekre, a midőn belépett Mátyás gazda.

— Teszed le azt a seprüt mindjár? Még csak a kellene!...

Te a pálinkámat is megittad, a pipámat is eltörted és senki sem fizette meg a káromat. Ez az ártatlan jószág csak a laposkádát ette meg, de még azt is megfizette a nagy kelep.

MELYIK GYŐZ?

— Svéd regény. —

Irtta: *Canajetto herczegnő;*

(6. fejelet.)

fordította: *K. Benicsky Irma.*

II.

Agotának eszébe sem jutott, hogy ezen czélzás őt illethetné, sokkal jobban meg volt elégedve önmagával, mintsem mások sajátságai iránt ne legyen elnéző, csak azért kérdezett, hogy felvilágosítást szerezzen magának arról, a mit ő nem tudott megérteni.

— De hát mit használ az ő tanulmányozása? Hiszen semmire sem használható, és te is szemére veted akárhányszor, hogy nincs kitartása, s minden iránt közönyös.

De az öreg asszony, bár eléggé ismerte Alice hibáit és busult is miatta, nem jött zavarba, mikor kedvence védelmezéséről szó volt, s azt felelte:

— Igen, az is előfordul, hogy Alicet e miatt dorgálom, de igazság szerint épen azt szeretem rajta. Én magam is rendetlen vagyok, ha kedvem tartja, és fontosabbnak tekintem, ha valaki olyan sokoldalú és érdekes, mint Alice, mintha szigorú pontossággal sorban szedi ki zsebkendőit a szekrényből. Hiszen látod, hogy Rikárd mindenről értekezhetik velem, majdnem jobban, mint egy férfivel.

— Hiszen én is elismerem, hogy vonzó és érdekes, — viszonzá Agota nyugodt mosolyával. — De annak daczára szerencsének tartom, hogy nem megy férjhez; alig hiszem, hogy férjét boldoggá tudná tenni.

— Alice mindent tud, a mit akar! Ő kitűnő háziasszony is lehet, ha akarja. De ő arra nem fektet olyan nagy súlyt, és abban igaza van.

— Igen, ha valaki olyan kevés nőérzelemmel bír, mint ő, — tevé hozzá Agota.

Az anya már nem felelhetett, mert abban a pillanatban nagy zajjal kinyílt az ajtó, s egy vig társaság lépkedett katonásan a szobába, legelő Alice, férfikabátban, mint dobos, s teljes erővel Halvard új karácsonyi dobját ütve, s utána egy sereg kicsi, ujjongó gyerek, Halvard pajtásai, kiket a karácsonyfa fosztogatására meghittak.

— Az már igaz, érti, hogyan kell gyermeket mulattatni! — jegyzé meg Agota.

— És azt hiszed, hogy ez lehetséges női érzelem nélkül? — kérde az öreg asszony. — Nézd csak, milyen kedvesek!

Alice félretette a dobát, s leült a földre, a a gyermekek körülfojták, mászkáltak rajta, haját ráncigálták és elárasztották csókokkal. Ő nevetett, dorgálta őket, játszott velök, ennek megkötötte kioldozott szalagját, annak kisimitotta fürteit kipirult arcából; olyan zümmögés, élet és ujjongatás volt körülötte, mintha egész méhraj egyszerre ellepi a virító hársfát.

De az a békés boldogság, mely a kedélyes otthonban időzött, a tengerparti utcában nem maradt zavartalan.

A tél rendkívül hideg és viharos volt. Roppant hó esett, az idő változott, hol fagyott, hol ismét lágyra fordult, nagyon egészségtelen lett a városi levegő, s nemsokára valóságos tüdőhurut-járvány uralkodott. Jó kályhák, kettős ablakok, függönyök, vastag szőnyegek, kitűnő bundák és karácsonyi ajándékok szőrmékkel bélelt zárt szán, semmit sem használt. A tél nem kimélte, nem vette tekintetbe a jól berendezett háziélet harmoniáját. Agota náthahurutba esett, s nem tudott tőle szabadulni. Feje fájt, s éjjel láza is volt. Minthogy házi orvosuk, ki a város legkitűnőbb orvosai egyike volt, nem birta e megrögzött bajt eltávolítani, Rikárd kétségbeesetten fordult egy hírneves speciálistához, de ez sem tehetett semmit, a baj nem tágitott és az ujev elején Rikárd egy reggel egész sápadtan jött föl anyjához s remegő hangon mondta: „Agota lázban fekszik.“

A milyen közönyösnek látszik Rikárd nevével szemben rendes körülmények közt, annyira aggódott most, midőn beteg volt, minden képzelhető gondal ápolta, s mindent megszerzett, a mivel örömet csinálhatott neki.

— Látod, mennyire szereti őt mégis — mondta az anya Alicenek, — te pedig mindig kételkedtél benne.

— Igen, látom, hogy boldog, mert tevékenysége új czélt talált benne.

— Ugyan Alice, milyen csunya, hogy te így értelmezed az ő aggodalmát!

— Miért lenne az csunya? Hiszen én nem kételkedem abban, hogy Rikárd nejét szereti, csak annyit mondok: jellemének megfelelően, csak azt szereti, a miért küzdeni kell, vagy a minek elvesztésétől retteg. Szerelme, ugymint egész lénye csupa működésből áll.

A náthából csakugyan hosszú ideig tartó tüdőhurut lett. De Agota éppen olyan mosolygó, elégedett arccal feküdt esipkés ágyában, mint a milyen-nél máskor vendégeket fogadott szalonjában. Sőt még boldogabb volt mert tetszett neki, hogy mindnyájan annyira ápolják és dédelgetik. Most már nem is mondta, hogy Alicet semmire sem lehet használni, mert ugy volt, mintha három személy egyesült volna benne, a háztartást vezette, mulattatta Agotát meg a kis fiát is, vigasztalta Rikárdot, az

orvosokkal értekezett, s arról gondolkozott, hogy rendeletük pontosan teljessé tette, s e mellett még lehetségessé tette, hogy az öreg asszonynál lehessen, ha szüksége volt rá.

Midőn Agota végre felkelhetett az ágyból, fölötte bágyadt volt s erejét sehogysem tudta visszanyerni, az időjárás még mindig rideg volt s nem mehetett a levegőre. Tüzetes, alapos vizsgálat után az orvosok kinyilatkoztatták, hogy tüdeje csekély mértékben meg van támadva, ezért nagyon kívánatos, hogy a veszélyes átmeneti időszakot délvidéken töltsse.

Milyen izgalomba döntötte ez az egész házat! Ágota délvidékre utazik, tüdeje meg van támadva, abból életveszélyes baj fejlődhetik, annál is inkább, mert családjában több esetben tuberkulózis fordult elő! Ágota szüleit azonnal tudósították az utazás tervéről, s azok, ugymint az öreg asszony, Rikárd és Alice is, mind csak azzal foglalkoztak, csak arra gondoltak, hogy Ágota mielőbb hátat fordítson az északnak. Rikárd azonnal szabadságért folyamodott, hogy nejét elkísérhesse és Ágota egész délelőttököt töltött szabónőjével a szükséges öltözékekről tanácskozva, mert a külföldön nem akart ruhákat venni, ki tudja, hogy lenne megelégedve egy idegen szabónővel! Minden képzelhetőt kellett bevásárolni, a mit egy elegáns, kényelmes utikészlethez szükségesnek tartottak.

(Folytatása következik.)

APRÓSÁGOK.

Játékos boltban.

Gazdag, de fukar bankár kérdi:

- Hogy ez a baba?
- Harmincz forint.

A bankár fölkiált:

- Hallatlan! drágább, mint valami igazi gyermek!

A névjegy.

Piron többször hiába kereste Voltairt, és végre bosszusan azt írta barátja lakásának ajtajára, hogy „disznó”.

Néhány nap múlva találkozott a bölcsészszel.

- Hol bujkálsz? kérde tőle. Háromszor kerestelek hasztalan.
- Tudom, felelt Voltaire. Ajtómon találtam a névjegyedet.

A cselédszerző-intézetben.

Hölgy: Szükségem volna egy szakácsnéra és egy szobalányra.

Cselédszerző: Sajnálom, nagysága, de várnia kell, míg hoznak cselédet faluról.

Hölgy: Hogyan? Hát nincsenek olyanok, a kik változtatni akarják helyüket?

Cselédszerző: Oh igen, van itt 237, de ezek már mind szolgáltak nagyságánál.

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Meghalt a vaskanczellár, s ravatalát az általános részvét veszi körül, megelevenedik ezernyi apró emlék az életéből, s mint a legyek, úgy dongják körül a siratókat.

Mikor az a hír volt elterjedve, hogy Bismarck Dél-Afrikába fog utazni s megkérdték tőle, hogy igaz-e? Azt felelte rá:

- Igen, még pedig azon a tévén, a ki ezt a hirt elhiszi!

A francia-porosz háboru alatt történt, hogy egy előkelő francia tisztet elfogtak, mert kémkedésen érték s kérdezték Bismarckot, hogy járjanak el vele?

— A lehető legudvariasabbak leszünk iránta, míg az akasztófa utolsó lépcsőfokára nem ér, de azért mégis csak felakasztjuk.

*

Mikor Bismarck a jogi tanulmányokat elkezdte, dáridóval ünnepelte meg e napot, s botrányos viselkedése hamar az egyetem birájának füléhez jutott, mert másnap reggel a szolgálta idéző parancsot adott át Bismarcknak.

Ez úgy ahogy volt, hálókabátban, papucsban, házisapkával a fején, hosszuszáru pipával megjelent a bíró előtt. A bíró rémülten ugrott fel székéről.

— Mit akar?

— Én kérdem bíró urat, hogy mit akar, ezt az idézést kaptam!

A bíró mindenekelőtt pénzbírságot rótt ki rája, mert illetlen öltözékben jelent meg, aztán hozzá kezdett a kihallgatáshoz.

— Mindenek előtt annak a vendéglőnek ablakából, melyben ön tegnap mulatott, az utcára került palaczkokra vonatkozólag legyünk tisztában. Hogy kerültek azok az utcára?

— Valószínűleg mert kidobták őket.

— Helyes, az ok és okozat között evidens az összefüggés! Mi okozta a kidobást már most?

— Alighanem a kar izmainak az összehúzódása s kitágulása.

— Nagyszerű! Már most mondja el, hogy történt az?

— Ej bíró ur, — kiáltott fel a türelmét vesztett Bismarck — igen egyszerűen! Látja ön ezt a tintatartót, ezt én most megfogom — — —

— Elég, elég, a folytatását már tudom! — rémüldözött a bíró, — a ki tisztára látta, hogy Bismarck hajlandó szemléltetőleg is bemutatni, miképp szülik az okok az okozatokat.

*

Bismarck szenvedélyes természetét misem bizonyítja jobban, minthogy egy évben huszonhét párbaja volt!

*

Mikor Jénából kiutasították, valóságos diadalmenet volt a kivonulása, elől nyolcz deák lovon, utánuk az egész egyetem, mögötte Bismarck és kiutasított társa hintóban! Zeneszóval és „hoch”-ok között távozott a neki eltiltott városból.

*

Bismarckról a hercegi czim fiára Herbertre maradt; s hátrahagyott vagyona körülbelül harmincz millió márka!

*

Ismeretes dolog, hogy Bismarck összetűzött fiatal uralkodójával II. Vilmossal, ez a harag látszik meg siriratán is, a mit ő maga fogalmazott.

— Hier ruht Fürst Otto Bismarck, geboren am 1-ten April 1815, gestorben . . . Ein treuer deutscher Diener des Kaisers Wilhelm I.

Magyarul:

— Itt nyugszik Bismarck Ottó herceg, született 1815-ben április 1-én, meghalt . . . I. Vilmos császárnak hű német szolgája volt.

A sorok közt itt az is megvan, hogy II-ik Vilmosnak nem volt hiv szolgája!

* * *

Laczi te!

Hallod-e?

Jer ide az ölembe . . .

Ezt a kis verset Petőfi írta Arany Laczikának, a ki azóta fokról-fokra növekedett és emelkedett, s a napokban, mint a földhitelezés igazgatója — elhunyt. Arany László 1841-ben márczius 24-ikén született Nagy-Körösön, jogot végzett és 1865-ben doktori, majd ügyvédi oklevelet szerzett. 1880 óta a Magyar földhitelezés igazgatója volt. Atyjától írói tehetséget is örökölt s már egész fiatalon (18 éves korában) egy mesegyűjteménnyel lépett fel az irodalomban, ettől kezdve tevékeny irodalmi működést fejtett ki s „Elfrida” czimű elbeszélő költeménye díjat nyert a Kisfaludy-társaságtól. Legkiválóbb alkotása a „Délbábok hőse”, melyben a könnyen hevülő s hamar kihűlő magyar természetet mutatja be. Ujabbban is dolgozott irodalmi téren, de nem a nagy közönségnek. Tagja volt a Kisfaludy-társaságnak és az Akadémiának.

* * *

No mondja még valaki, hogy ez a szezon nem holt szezon, mikor csupa halottról kell referálnom; itt fekszik a ravatalon Bismarck, Arany László, a spanyol nagyság és Eszterházy Valsin gróf becsülete. Mert ez a jó ur, a ki olyan fényesen kivágta a becsületét a katonai bíróság előtt, most alapos bajban van, a saját unokatestvére jelentette fel nagyobb családok miatt. No itt

aligha segíti ki a fátyolos hölgy. Eszterházy elhitette unokatestvérével, hogy ő Rothschild Zsigmond bankárnak egy párbajügyben megbecsülhetetlen szolgálatot tett, a miért ez hálából 25%-al kamatoztatja az ő pénzét. Az unokaöcs persze hitt ennek a mesének és 38000 frankot adott át neki kamatozás végett. Egy darabig, hogy meséjét valószínűvé tegye fizette is Eszterházy a 25%-ot, mint a mit Rothschild adott át, csak hogy mikor Eszterházy a 38000 francot elköltötte és sem a 25%-ot, sem a tőkét nem tudta visszaadni, akkor tett ellene unokaöccse feljelentést már azért is, mert meggyőződött róla, hogy Rothschild Zsigmond bankár az egész pénzüveletről semmit sem tud.

* * *

No még csak egypár szót a spanyol-amerikai háborúról. Nagyban dolgozik mind a két fél a békén: Amerika újabb és újabb csapatokat szállít a szigetre, Kuba egyik kikötőjét a másik után bombáztatja, hajóhadát az európai spanyol partokra szándékozik küldeni, Spanyolország új hajóhad kiküldését tervezi, összetűz az amerikaikkal, néha meg is veri őket, a kikötőket erős ágyukkal, tengeralatti aknákkal látja el, szóval mindkét fél nagyon dolgozik a békén!

Szegény béke, te, ki olyan beteg vagy, hogy csak ilyen és ehhez hasonló operációk árán lehet téged helyrehozni, mikor lész már végre állandóan egészséges?

Dr. X.

KÉPEINKHEZ.

Ágai Adolf. Magyarország egyik legjelesebb humoristájának arcképét mutatjuk be olvasóinknak, Ágai Adolfét, ki hosszú irodalmi működése alatt (1854-től) a magyar tárczairodalomnak új irányt adott. Ágai Adolf irodalmi működését a *Hölgyfutárban* kezdte meg Antoinette című eredeti elbeszélésével, ettől kezdve állandóan dolgozott a már említett lapon kívül a *Vasárnapi Ujságba*, több német lapba, *Nemzetbe*, *Pesti Naplóba*. A Magyarország és Nagyvilágnak kilencz éven keresztül szerkesztője volt. Ő indította meg a *Borsszem Jankó* című élelappot s szerkeszti kifogyhatatlan humorral és szatírával mind e mai napig. Ennek az élelappnak a legtöbb alakja az ő fantáziájának a születte. „*Forgó bácsi*” néven több mint egy negyedszázada szerkeszti a „*Kis lap*” című gyerekujságot. Az irodalom terén elért szép sikereiért a *Kisfaludy Társaság* tagjai közzé választotta. *Bukovay Abszentiust*, *Mokány Berezi*, *Mihaszna András* olyan találó alakok, hogy ezeket az elnevezéseket ma már széltében használják.

Amor pihen. Az a csintalan kis istenke, *Amor*, a szerelem istene, de sok galibát okoz akkor, amikor ébren van! Hány szegény szívnek veszi el nyugalmát, szinte el sem hinné az ember, hogy mindazt a veszélyt, bűt, bánatot, örömet és kint, a mit a szerelem mér az emberre ez a kis gyerekeknek rajzolt istenség okozza! És milyen művész ez a kis Isten, összekavar egy kis álmodozást parányi gyönyörrel, sok-sok gondnal és szívfájdalommal — s mégis milyen bologok vagyunk, ha áldozatnál szemel ki bennünket! De akkor, amikor pihen — amikor nem nyilazza át a sziveket — akkor a legártatlanabb istenke, csak rá kell néznünk képünkre, ugy-e, hogy egy cseppet sem veszedelmes?!

Hajóraj. Azokat az érekszörnyetegeket ismer-tetjük ezen a képünkön, melynek fedélzetéről két tengeri hatalom viszálya esetén az ultima ratio regum bömből a maga igaza mellett, s tart az ellenségnek olyan szónoklatot, hogy arra vagy még hatalmasabb felelet következik vagy beadja az ellenség a derekát. A mostani spanyol-amerikai háboru első felvonása is a vizen játszódott le, a mikor az amerikai tengeri erő a spanyol hajóhadat tönkretette. Csak ezután szállították az amerikaiak csapatjaikat a partra, hogy a felkelőkkel egyesülve támadják meg a spanyolokat. Ennek a partraszállásnak természetesen éjjel és titokban kellett megtörténnie, nehogy a spanyol partvédőerők ütegei, s a spanyol csapatok ezt meg-

akadályozhassák. Mikor a hajó villámos reflektorának fénye végig söpri a partot s nem talál sehol ellen-séget, akkor kötnek ki s teszik lábukat szárazföldre az amerikaiak.

Reggeli üdvözlés. Mi, kényelmes emberek, kiknek nem ele-gendő az éjszaka, hogy kipihentessük fáradt tagjainkat, hanem még a napsugaras reggelekből is hozzá lopunk valamit s inkább a napot toldjuk meg egy pár órával vagy éjjelig — nekünk fo-galmunk sincs róla, hogy milyen kellemes a nyári reggel, amikor még a levegő tiszta, a tüdő gyönyörrel szívja magába ezt a por-mentes életföntartót! Oh, a reggel nagyon édes, kedves, tanubi-zonyságom rá a szobaleányom, kinek a postás minden reggel benyújt az ablakán üdvözlétül egy-egy rózsát; ugyancsak ő tanus-kodik majd a mellett is, hogy ki korán kel, vőlegényt lel.

A látomás. Goethe, Schiller s a világ legna-gyobb költői csakugy mint a mesék Loreleyjai és sellői, mindazt a hatást akarják kifejezni, a mit a mély halálos veszélyeket rejtő víz gyakorol az emberre. Ki ne érezte volna már, ha a folyam fölött hidról, vagy csónakról benéz a mély vízbe, hogy ugy vonja valami abba a mélységbe, mely a biztos halálnál egyebet nem nyujthat?! Ezt az érzést fejezi ki jelen képünk is, mikor a tengeri halász sajkájáról a habokon uszkáló nőt látja, a ki hívja, hívja, csábitja, a ki elkápráztatja s megbolondítja annyira, hogy megy utána, s ott vész a habokban.

Idyll a vadaskertben. A legfélénekbb állatok egyike a kis őz, de csak addig, míg a gondozójához hozzá nem szokott, akkor már megy utána, követi hívását, hogy holmi kis nyalánkságot vegyen át kezéből. Az ilyen kis őzike aztán oly szelid lesz, hogy lépten-nyomon követi urnőjét, de csak addig, míg ez magában van, mihelyt idegent vesz észre, gyors szökéssel a sűrűben terem, sem édes szóval, sem másmivel nem lehet előcsalni. Ősztőne megsugta neki, hogy a föld legvérengzőbb zsarnoka az ember — ha nem is mindenik, — de jó tőle őrizkedni.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

M. L. A beküldött *értekezések* nem értekezések: s tudomá-nyos alapjuk sincs. Iskolai dolgozatnak, ahol nem kívánnak eredeti felfogást, s egy pár közhely megteszi, talán elfogadható volna a „tragikum és komikum közti különbség”, — a „Minden országnak támasza, talpköve a tiszta erkölcs” olyan tárgy, hogy éppen csak stylus-gyakorlatnak jó. Az elbeszélés is nagyon magán hordja a kezdő gyarlóságait. Majd ha megszabadul attól a sok közhelytől, melybe most még lépten-nyomon botlik, ha majd önálló felfogással eredeti gondolatokat vet papírra, akkor közölni fogjuk munkáit. — **K. J.** (S. J.) Kár volt álnév mögé rejtőzni, sohasem a nevet, mindig a beküldött dolgozatot nézzük. „Margitnak” nem szükölködik eredetiség nélkül, de az alakja nem engedi meg közlését. A talány nem felel meg. — **S. L.** A gondolatban nincs igaza, mert sem folytonos művelődés, sem folytonos butulás nincs a népek életében. Indiának ma a legvas-tagabb butaságban szenvedő népei valamikor az építőművészet oly magaslatán állottak, melyet még ma sem értünk el, Egyptom műveltsége a pharaok korában aránylag tökéletes volt! Viszont más népek, melyek egy évezred előtt még nyereg alatt puhították a húst, ma Európa bámulatának tárgyai. Az emberiség hala-dásában csak ugy megvan az ár és apály, mint a háborgó tengerben. A nép, mely fejlődésnek tetőpontját elérte, csenevész-e-dik s egy más erőteljesebb lép helyébe! — **J. S.** Köszönjük. — **M. Ö.** Tudtunkkal Németországban egyáltalán nem kell. — **Cz. R.** Sorba tettük. — **K. S.** Biztos időpontot lehetetlen monda-nunk. — **K. M. Wien.** Nyomdában van. — **Gl. Gy.** Azokat, a melyek sikerültebbek, külön tettük. A többit megsemmisítettük. — **Gallyasy.** Se a költemény se a próza nem vált be. — **St. L. J.** Besoroztuk. — **F. L.** Külalakja nem elég sima, dol-gozza újra át. — **K. L.** Sokat akar kifejezni ugye, s homályos lesz! — **K. A.** A talány nemcsak nagyon nehéz, de megfej-hetetlen volna. — **P. S.** Tehetség van benne, de a mi mértékün-ket nem üti meg még. A gondolatok közül az elsőt lehet használni, azt is megváltoztatva ilyenkép: „az akarat a tett bimbója”. — **Ibolya** Javítsa át és küldje újra be, természetes, igéretet láthatlanba nem tehetünk. — Több kéziratról a jö v ő számban. Névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.